

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 165

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 30 januari 2024

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

ARCHE-project voor cultureelerfgoedonderzoek en -innovatie - Rol Vlaanderen

Op 1 september 2022 is het ARCHE-project (Alliance for Research on Cultural Heritage in Europe) officieel gestart. Het wordt gefinancierd door de Europese Commissie en heeft als doel een solide basis te leggen voor een Europees partnerschap op het gebied van cultureelerfgoedonderzoek en -innovatie. Het project omvat 24 partners uit 18 Europese landen en zal zich richten op een holistisch kader voor dat onderzoek en de innovatie.

1. Zoals vermeld in de laatste beleids- en begrotingstoelichting (BBT) is het concrete doel een Europees partnerschap voor Erfgoedzorg voor te bereiden tegen 2025-2027. Intussen bestaat het partnerschap meer dan een jaar (oprichting september 2022).

Welke concrete verwezenlijkingen heeft het partnerschap tot op heden opgeleverd? Tot welke inzichten heeft het geleid?

2. Op de officiële website van ARCHE lees ik dat een van de doelstellingen van het partnerschap is om tot concrete acties te komen.

Welk soort acties liggen er volgens de minister binnen de mogelijkheden van dat partnerschap?

3. Welke rol is er weggelegd voor Vlaanderen en voor het agentschap Onroerend Erfgoed?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 165 van 30 januari 2024

van **MANUELA VAN WERDE**

1. Ik maak eerst een onderscheid tussen het Europese partnerschap en de CSA ARCHE. Het Europees partnerschap "Resilient Cultural Heritage" is nog niet actief. Het CSA (coordination and support action) project ARCHE dient net om dit partnerschap voor te bereiden. Het agentschap Onroerend Erfgoed is in het ARCHE project een van de 30 partners uit 19 landen. De voorlopige resultaten van het project zijn hier te bekijken: [Alliance for Research on Cultural Heritage in Europe | ARCHE | Project | Results | HORIZON | CORDIS | European Commission \(europa.eu\)](#). Het eerste jaar van ARCHE was gericht op het inventariseren van het onderzoeks- en innovatielandschap met betrekking tot cultureel erfgoed in Europa – resultaten hiervan zijn een rapport met de lessen getrokken uit ERA-net en cofunding schema's en een rapport met prioriteiten voor erfgoedonderzoek op Europees niveau. Vervolgens werd een omgevingsanalyse uitgevoerd – met als resultaat een rapport rond toekomstige trends voor erfgoedonderzoek en werd ook een SWOT georganiseerd via workshops met belanghebbenden ter beoordeling en verfijning van de huidige JPI Strategic Research and Innovation Agenda (SRIA). De nieuwe ARCHE strategische onderzoeks- en innovatieagenda voor cultureel erfgoed (SRIA ARCHE) wordt een van de belangrijkste resultaten van het project, omdat het ernaar streeft te fungeren als een routekaart voor het harmoniseren van het erfgoedonderzoeksbeleid op het hele continent in de komende jaren.
2. Het doel van een Europees partnerschap voor veerkrachtig cultureel erfgoedonderzoek is om de onderzoekskrachten (onderzoekscapaciteit en -middelen) te bundelen en zo efficiënter te kunnen reageren op uitdagingen zoals de klimaatverandering en andere in Europa gedeelde maatschappelijke uitdagingen die het cultureel erfgoed beïnvloeden. Dit kan onder meer via het opzetten van internationale onderzoekscalls rond prioriteiten voor onderzoek, zoals opgenomen in de SRIA ARCHE en door het organiseren van (pan-)Europese activiteiten die de kennisontwikkeling en -overdracht naar belanghebbenden voor veerkrachtig cultureel erfgoed bewerkstelligen.
3. Vlaanderen telt zeven werelderfgoedsites, ongeveer 13000 beschermde monumenten en landschappen, iets meer dan 1000 topstukken, een kleine 100 erkende collectie-beherende instellingen en 69 praktijken op de inventaris immaterieel erfgoed. We zijn dus een regio met een zeer rijk cultureel erfgoedkapitaal, waarvoor we ook een verantwoordelijkheid hebben inzake behoud en valorisatie. Onderzoek naar de manier waarop we met een aantal globale uitdagingen omgaan kan via het Europese partnerschap in de toekomst worden versterkt. Daarenboven legt Europa 30% tot 50% middelen bovenop de middelen samengebracht door de deelnemende landen in het partnerschap.

Deelname impliceert dus ook wel een financieel engagement van de landen om in te zetten op dit internationaal onderzoek naar de globale noden voor een veerkrachtig erfgoed. België (voor Vlaanderen FWO) dient een financieel engagement uit te spreken bij de Europese Commissie in het voorjaar van 2024. FWO richt zich bij het bepalen van zijn engagement op interesse voor een partnerschap vanuit de onderzoekswereld. Het agentschap Onroerend Erfgoed werkt al mee aan de voorbereiding van het partnerschap binnen het project ARCHE onder meer voor het in kaart brengen van het

R&I landschap, het mee uitbouwen van de SRIA ARCHE en de organisatie van de afsluitende meeting van het ARCHE project in 2025 in Brussel.